

Granskning av äldreomsorgsverksamhetens kontinuitetshantering gällande el-, vatten- och livsmedelsförsörjning

Upplands Väsby kommun

Innehåll

1.	Sammanfattande bedömning och rekommendationer	2
2.	Inledning.....	4
3.	Samhällsviktig verksamhet och riskbedömningar	7
4.	Beredskaps- och kontinuitetsplaner	10
5.	Privata utförare av äldreboenden	16
6.	Uppföljning av kontinuitetshanteringsarbetet	18
7.	Källförteckning	20

1. Sammanfattande bedömning och rekommendationer

Syftet med granskningen är att bedöma om omsorgsnämnden säkerställer en ändamålsenlig kontinuitetshantering gällande el-, vatten- och livsmedelsförsörjning. Vår sammanfattande bedömning är att nämnden inte säkerställer en ändamålsenlig kontinuitetshantering.

Vi bedömer att en framträdande brist är den otydliga ansvarsfördelningen för genomförandet av större riskreducerande åtgärder. En tydlig ansvarsstruktur är essentiell för ett effektivt beredskapsarbete. Nämnder och förvaltningar ansvarar för att upprätthålla sina verksamheter enligt reglemente, även under kris, vilket är i linje med ansvarsprincipen i svensk krisberedskapshantering.

Vi bedömer att nämnden genomför tillräckliga analyser av potentiella risker, men det finns en brist på konkreta åtgärder för att säkerställa en robust beredskap och effektiv kontinuitetshantering. Denna klyfta mellan analys och handling är kritisk och måste åtgärdas för att höja nämndens förmåga att hantera oförutsedda händelser. Vi noterar vidare att verksamheten saknar en krishanteringsplan.

För närvarande saknar verksamheten vissa nödvändiga förutsättningar för att hantera flera olika kriser, särskilt vid bortfall av grundläggande tjänster som el, vatten och livsmedelsförsörjning över längre perioder. Denna brist på uthållighet kan ha allvarliga konsekvenser för verksamhetens kontinuitet och för de individer som är beroende av nämndens tjänster. Det saknas vidare formella beslut om återställningstider, vilket kan leda till inkonsekvens i hur olika verksamheter förbereder sig för potentiella störningar.

Kommunen ställer krav på privata utförare av äldreboendens krisorganisation och förväntar att utförarna följer dess riktlinjer, deltar i övningar och har egna krisplaner. Dock behövs förbättringar i regelbunden uppföljning och övningar för krisberedskap. De privata utförarnas ansvar att följa kommunens riktlinjer ger inte klara indikationer om beredskapsnivåer för el-, vatten- och livsmedelsförsörjning, vilket bör övervägas i kommande upphandlingar.

Slutligen är avsaknaden av en fullgod uppföljning en betydande svaghet. Utan en effektiv uppföljningsprocess är det svårt för nämnden att identifiera och genomföra de åtgärder som krävs för att stärka beredskapen. En förbättrad uppföljningsmekanism skulle möjliggöra för nämnden att proaktivt adressera och åtgärda identifierade brister.

Med utgångspunkt i granskningen rekommenderas omsorgsnämnden att

- ▶ Komplettera de genomförda riskanalyserna med konkreta handlingsplaner. Utveckla och testa planerna för att hantera långvariga avbrott i kritiska tjänster som el, vatten och livsmedelsförsörjning. Handlingsplanerna bör även inkludera tydliga direktiv kring återställningstider.
- ▶ Ta fram en krishanteringsplan i enlighet med bestämmelserna i *Plan för kommunens arbete med krisberedskap och civilt försvar 2024-2027*.
- ▶ Genomför utbildningar och övningar för att höja medvetenheten om kontinuitetshantering bland all personal.
- ▶ Identifiera och säkra nödvändiga resurser för att genomföra de åtgärder som krävs för en effektiv kontinuitetshantering.
- ▶ Förtydliga krav i avtal för privata utförare gällande beredskapsnivåer samt säkerställ regelbunden uppföljning av utförarnas beredskap.

- ▶ Säkerställ en tillräcklig uppföljning till nämnd av äldreomsorgsverksamhetens beredskapsarbete och resiliens.

Kommunstyrelsen har inte varit objekt för granskningen men utifrån iakttagelser bedömer vi att följande rekommendation ska lämnas till styrelsen:

- ▶ Förtydliga nämndernas ansvarsområden och ägarskap för beredskapsfrågorna och riskreducerande åtgärder.

2. Inledning

2.1 Bakgrund

Kommunen har ett antal verksamhetsområden de är ansvariga för att tillhandahålla i fredstid såväl som vid kris eller krig. Äldreomsorgsverksamheten vänder sig till särskilt sårbara grupper och innefattar samhällsviktig verksamhet som är nödvändig att upprätthålla för att säkerställa samhällets grundläggande behov. Inom kommunen driver Väsby Stöd och Omsorg (VSO) 11 boendeenheter inom äldre- och funktionsnedsättningsområdet. VSO har även ett tillagningskök som förser alla äldreboenden med färdiglagad mat och alla livsmedel.

För att upprätthålla och säkerställa driften av verksamheten även vid samhällsstörningar är elförsörjning, livsmedelsförsörjning och dricksvattenförsörjning avgörande för verksamhetens funktion. Flera aspekter kan hota försörjningen, däribland olika typer av kriser, klimatförändringar och krig. Därmed krävs beredskap inom dessa områden för att säkra att tjänsten kan upprätthållas i viss kapacitet även vid dessa typer av händelser. Kontinuitetshantering är en central del av den civila beredskapen. Detta innebär planering för att säkerställa att verksamheter upprätthålls på en godtagbar nivå vid en eventuell störning.

Revisorerna har efter genomförd riskanalys beslutat att genomföra en granskning av äldreomsorgsverksamhetens kontinuitetshantering gällande el-, vatten- och livsmedelsförsörjning.

2.2 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om omsorgsnämnden har säkerställt en ändamålsenlig kontinuitetshantering gällande el-, vatten- och livsmedelsförsörjning. I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- ▶ Har omsorgsnämnden kartlagt och analyserat vilka delar av verksamheten som bedöms samhällsviktiga?
- ▶ Har nämnden säkerställt framtagandet av en riskbedömning, där riskhändelser och befintliga reservlösningar har kartlagts för att vidta eventuella åtgärder?
 - Har en konsekvensanalys upprättats, där konsekvenser vid störning, acceptabla avbrottstider samt återställningstider har identifierats?
- ▶ Har nämnden säkerställt ändamålsenliga beredskaps- och kontinuitetsplaner för att bibehålla el-, vatten- och livsmedelsförsörjning inom samhällsviktig verksamhet vid avbrott och störningar?
 - Är dessa tydligt kommunicerade till berörd personal?
 - Sker övningar för att testa kontinuiteten?
 - Motsvarar lagerhållning av nödvändigt material, livsmedel och bränsle beslutad återställningstid?
- ▶ Finns krav på el-, vatten- och livsmedelsförsörjning med i avtal med upphandlade leverantörer?
- ▶ Har omsorgsnämnden säkerställt en regelbunden uppföljning av arbetet med kontinuitetshantering?

2.3 Genomförande och avgränsning

Granskningen avser äldreomsorgsverksamheten (äldreboenden) inom ramen för omsorgsnämndens ansvarsområde. Även måltidsverksamheten inom äldreomsorgsverksamheten inkluderas i granskningen.

Granskningen genomförs genom inhämtning av relevanta styrdokument, för full förteckning se Källförteckning. Allt inhämtat material analyserades och bedömdes utifrån gällande revisionsfrågor. Det genomfördes vidare intervjuer med ansvariga tjänstepersoner inom kommunens organisation, för fullständig lista se Källförteckning.

2.4 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som används i granskningen för analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterier kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policyer och fullmäktigebeslut. I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

Nationell reglering

Svensk krisberedskap bygger på tre grundprinciper: ansvarsprincipen, närhetsprincipen och likhetsprincipen¹. *Lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH)* styr beredskapsarbetet inom kommun och region. Syftet med beredskapsarbetet är både att minska sårbarheten inom verksamheterna och att säkerställa en god förmåga att hantera krissituationer i fredstid. I *förordningen (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH)* regleras att varje kommun och region ska också ha de planer som behövs för verksamheten under höjd beredskap. Dessa ska innehålla uppgifter om den verksamhet som är avsedd att bedrivas under höjd beredskap.

I *Överenskommelse om kommunernas arbete med civil försvar 2024-2026* framgår att kommunerna ska arbeta med att minska sårbarheter i sina verksamheter och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fredstid. Kommunerna ska därigenom också uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar.

I *proposition 2020/21:30 Totalförsvaret 2021-2025* framgår inriktningen för arbetet med totalförsvaret under försvarsperioden 2021-2025. Här betonas att Sverige ska ha beredskap för krig, även på svensk mark, och förmåga att klara sig utan extern hjälp under minst tre månader. Försvarsberedningen betonar vikten av att det på förhand finns rutiner och strukturer för prioritering och ransonering vid höjd beredskap.

MSB:s stöd och vägledningar inom kontinuitetshantering ger vägledning inom kontinuitetshantering, vilket innebär att verksamheten ska planera för att bibehålla verksamheten på en acceptabel nivå trots olika störningar, såsom personalbrist, otillgängliga lokaler, avbrutna leveranser eller strömavbrott. MSB rekommenderar följande aktiviteter för att tillförsäkra en god kontinuitetshantering:

- ▶ Kartläggning av viktiga verksamheter och processer.
- ▶ Identifiering av resursberoenden.
- ▶ Fastställande av acceptabla avbrottstider.

¹ Ansvarsprincipen: Den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden ska ha det också under en krissituation. Likhetsprincipen: Under en kris ska verksamheten fungera på liknande sätt som vid normala förhållanden - så långt det är möjligt. Närhetsprincipen: En kris ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga.

- ▶ Riskreducerande åtgärder.
- ▶ Skapande av hanteringsplaner för störningar.

Arbetet med kontinuitetshantering bör följa en process i fyra steg: planering, genomförande, uppföljning och förbättring. Verksamheten bör genomföra en konsekvensanalys för att identifiera och prioritera aktiviteter, kartlägga resurser och fastställa avbrottstider. Verksamheten bör även utföra en riskbedömning för att identifiera risker, befintlig redundans och föreslå åtgärder. För att säkerställa en god hantering bör verksamheten genomföra valda åtgärder, kommunicera, testa och öva det som framgår av planerna, samt vidareutvecklar kontinuitetshantering.

I livsmedelsverkets *Beredskapshandbok för offentliga måltider* finns stöd och vägledning med fokus på beredskapsplanering inom sektorerna vård, skola och omsorg. Den behandlar kontinuitetshantering med steg som konsekvensanalys och riskbedömning, samt strategier för att upprätthålla måltidsservice vid störningar, inklusive krisrätter och lagerhållning. Vikten av dokumentation och övning för en fungerande beredskap betonas också.

Styrdokument i Upplands väsby

I Upplands Väsby's *Flerårsplan 2024-2026* anges att kontoren utifrån den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen ska ta fram en handlingsplan för arbetet med att förebygga och hantera de risker som identifierats. De risker som identifierats, analyserats och värderats ska implementeras i kontorens ordinarie verksamhets- och budgetplanering.

I *Reglemente för kommunstyrelsen* anges att kommunstyrelsen ansvarar för den strategiska delen av säkerhetsarbetet och har det övergripande ansvaret för säkerhetsarbetets inriktning i hela den kommunala verksamheten. I *Reglemente för omsorgsnämnden* finns inga uttryckta direktiv kring nämndens ansvar för beredskap och kontinuitetshantering men respektive nämnds ansvar för verksamheterna föreligger även under situationer av höjd beredskap, förutsatt att inte krisledningsnämnden övertar någon nämnds ansvarsområde.

I *Plan för kommunens arbete med krisberedskap och civilt försvar 2024-2027* fastställer fullmäktige inriktningen för kommunens arbete inom krisberedskap, civilt försvar, säkerhetsskydd och informationssäkerhet under innevarande mandatperiod. Kommunen ska säkerställa att den har förmågan att motstå och hantera samhällsstörningar, dessutom ska kommunen se till att den kan bedriva samhällsviktig verksamhet på en acceptabel nivå, oavsett vilken typ av störning som uppstår. Krisberedskap och civilt försvar ska enligt planen vara en integrerad och kontinuerlig del av kvalitetsarbetet i kommunens samtliga verksamheter. Planen stipulerar att verksamheten ansvarar för att ha en aktuell krishanteringsplan och kontinuitetshantering för egen verksamhet, delta i utbildning och övning samt beakta krisberedskap och civilt försvar i arbetet med verksamhetsmål. Det anges vidare att det finns en säkerhetsenhet på kommunledningskontoret som bland annat har ansvar för att samordna arbetet med krisberedskap och civilt försvar inom kommunen.

3. Samhällsviktig verksamhet och riskbedömningar

Syftet med avsnittet är att bedöma om nämnden kartlagt och analyserat vilka delar av verksamheten som bedöms samhällsviktiga² och om nämnden säkerställt framtagandet av riskbedömning, där riskhändelser och befintliga reservlösningar har kartlagts för att vidta eventuella åtgärder samt om konsekvensanalyser upprättats.

Ansvarsfördelningen mellan lokal och central nivå upplevs som otydlig

På kommunövergripande nivå bedrivs ett övergripande beredskapsarbete som leds av säkerhetsenheten. Säkerhetsenheten leder bland annat arbetet med att ta fram en kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalys samt riktlinjer och rutiner för beredskapsarbetet. Avdelningen har också tagit fram en *Strategi för krisberedskap och civilt försvar* som ska beslutas av fullmäktige. Vi har tagit del av utkastet till strategin som bland annat avser förtydliga ansvarsfördelningen för beredskapsarbetet inom kommunen. Kommunstyrelsen kommer enligt uppgift fatta beslut i juni om att utkastet ska ut på remiss till samtliga kontor.

Säkerhetsenheten fungerar som en samordnande och strategisk funktion och utgör stöd till kontoren. Respektive nämnd (och tillhörande kontor) är ansvariga för att tillgodose en god kvalitet i verksamhet i enlighet med reglementet även under höjd beredskap, vilket bygger på ansvarsprincipen i Svensk krisberedskap. Intervjupersonerna har uttryckt att ansvarsfördelningen är otydlig, och genom våra samtal med representanter från säkerhetsenheten och social- och omsorgskontoret har vi observerat att det råder olika uppfattningar om de olika verksamheternas ansvar. Denna brist på tydlighet i ansvarsfördelningen återspeglas även i genomförandet av riskreducerande beredskapsåtgärder för nödvatten och elförsörjning, vilket diskuteras ytterligare i avsnitt 4.

Inom socialkontoret finns utpekade beredskapsfunktioner som ansvarar för att samordna arbetet med krisberedskap inom olika verksamhetsområden. Det finns bland annat en utvecklingsledare inom VSO sedan 2024 som har kris och beredskap som en av många arbetsuppgifter. Rollen är ny och det är inte helt tydligt vad som kommer att ingå i rollen. Det pågår diskussioner om att tillsätta en arbetsgrupp inom social- och omsorgskontoret för att hantera beredskapsfrågor men det finns i nuläget inget beslut om det. Beredskapsfunktionen inom VSO har viss kontakt med säkerhetsenheten men det finns ingen fastställd struktur eller forum för samverkan.

Det finns för närvarande inget fastställt principbeslut som definierar den tidsperiod för vilken verksamheterna förväntas upprätthålla sin beredskap

I de officiella styrdokument, planerna och riktlinjerna som tillhör kommunen och omsorgsnämnden, finns det inga specifika beslut om återställningstider som verksamheterna ska följa. Under intervjuer har det framkommit att det finns en inofficiell förväntan på att verksamheterna ska kunna upprätthålla sin funktion i upp till tre dagar. Vi noterar att vissa verksamhetsområden har vidtagit flera åtgärder för att säkra en beredskap under kort tid medan andra saknar detta. Generellt sett är beredskapen för omedelbara behov bättre utvecklad än den för mer långsiktiga scenarier.

Kontinuitetshantering Väsby Stöd och Omsorg (VSO) är VSOs beredskapsplan vid en eventuell kris. Planen har utarbetats av VSOs beredskapsfunktion med bidrag från dåvarande verksamhetschef, planen har sedan framtagning uppdaterats av

² Samhällsviktig verksamhet är en verksamhet som är avgörande för samhällets funktion. Den anses samhällsviktig om dess bortfall eller störning snabbt kan leda till en allvarlig samhällskris, eller om den är nödvändig för att hantera och minimera effekterna av en redan inträffad kris.

utvecklingsledare. Enhetscheferna var inte involverade vid framtagandet av planen och det har inte genomförts insatser för att implementera planen på enhetsnivå, den har dock diskuterats och behandlats i ledningsgruppen. Den baseras på en mall som används i hela kommunen och är avsedd att vara tillämplig för samtliga delar av VSOs verksamhet. Planen är inte antagen av nämnd.

VSO har identifierat samhällsviktig verksamhet och risker men åtgärdsplaneringen brister

I den kommunövergripande *Risk- och sårbarhetsanalysen 2024-2027* identifieras vård- och omsorg som en samhällsviktig verksamhet, det framgår inte i mer detalj vilka delar inom vård- och omsorgen som ska prioriteras alternativt prioriteras bort vid en kris. Ledningsgruppen för socialkontoret har tillsammans med representanter från säkerhetsenheten genomfört övningar som skapat underlag till den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen. Vi har inom granskningen tagit del av ett dokumenterat underlag för social- och omsorgskontorets risk- och sårbarhetsanalys. Varje kontor har under arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen identifierat brister och sårbarheter i den egna verksamheten.

I omsorgsnämndens *Verksamhetsplan med budget 2024* redogörs för nämndens internkontrollplan. Internkontrollplanen innehåller ett antal riskområden varav "säkerhet" är ett. Det identifieras tre säkerhetsrisker varav två har direkt koppling till nämndens beredskap: *Brister i beredskap/förmåga att kunna möta samhällsstörningar* samt *Brister i beredskap/förmåga att kunna möta samhällsstörningar (kommunal utförare)*. Enligt internkontrollplanen ska genomgång av kontinuitetsplaner och handlingsplaner för situationer som rör nät-, vatten- och elavbrott ske vid arbetsplatsträffar och inom ledningsgruppen två gånger årligen. Intervjupersoner bekräftar vidare att riskerna omhändertas på arbetsplatsträffar och ledningsgruppsmöten två gånger per år. Vi har tagit del av exempelplaner från enheterna och redogör vidare för dessa i avsnitt fyra.

I *Kontinuitetshantering Väsby Stöd och Omsorg (VSO)* har kritiska beroenden för VSO identifierats, det är bland annat energiförsörjning, kommunal teknisk försörjning och livsmedel. I dokumentet redogörs även för vilka resurser som behövs för att bedriva verksamheten i normal omfattning. Det framgår bland annat att verksamheten behöver:

- ▶ Livsmedel som inte behöver tillagas, exempelvis konserver.
- ▶ Ett lager av förbruknings-, sjukvårds-, skyddsmaterial för ca: 6 mån.
- ▶ Om elen försvinner under en längre tid behövs reservkraft, alternativt gasolkök/gasolvärmare (eller annat alternativ för matlagning och uppvärmning) till samtliga enheter/avdelningar i verksamheterna och tillagningsköket.
- ▶ Vatten 3-5 liter/ person/ dygn, även till personalen

I kontinuitetshanteringsplanen görs en bedömning av hur VSO skulle klara sig utan några identifierade kritiska beroende samt vilka konsekvenser ett avbrott skulle innebära. Vad gäller el och vatten konstaterar verksamheten att det inte finns beredskap för att behålla kritiska aktiviteter under längre tid än en mycket kort period. Något längre beredskap har verksamheten bedömt att man klarar vad gäller kapacitet kopplat till drivmedel.

3.1 Vår bedömning

Delfråga	Svar
Har omsorgsnämnden kartlagt och analyserat vilka delar av verksamheten som bedöms samhällsviktiga?	Delvis. Nämnden har inte kartlagt och analyserat samhällsviktiga delar av verksamheten i stort men det sker en kartläggning och analys per verksamhetsområde. I VSOs kontinuitetshandtering identifieras samhällsviktig verksamhet samt kritiska beroendeförhållanden.
Har nämnden säkerställt framtagandet av en riskbedömning, där riskhändelser och befintliga reservlösningar har kartlagts för att vidta eventuella åtgärder? ▶ Har en konsekvensanalys upprättats, där konsekvenser vid störning, acceptabla avbrottstider samt återställningstider har identifierats?	Delvis. Vi noterar att det finns riskbedömningar och konsekvensanalyser inom äldreomsorgsverksamheten, det förekommer dock brister gällande planeringen av åtgärder och framtagandet av handlingsplaner. Verksamheten visar tydligt en förståelse för de utmaningar och risker som kan uppstå vid en kris samt konsekvenserna av en störning, dock är planeringen för att säkerställa en motståndskraftighet vid en sådan situation inte lika tydlig. VSO har exempelvis identifierat att verksamheten endast skulle klara sig utan el under en kortare period, men det finns ingen handlingsplan som tydliggör vilka åtgärder som verksamheten planerar att genomföra för att öka förmågan att klara av en sådan situation under en längre period. Det saknas vidare formella beslut om återställningstider, vilket kan leda till inkonsekvens i hur olika verksamheter förbereder sig för potentiella störningar. Även om det finns en informell förväntan på att verksamheterna ska klara sig självständigt i tre dagar, är denna beredskap varierande och inte alltid systematiskt implementerad.

4. Beredskaps- och kontinuitetsplaner

Syftet med avsnittet är att bedöma om nämnden säkerställt ändamålsenliga beredskaps- och kontinuitetsplaner för att bibehålla el-, vatten- och livsmedelsförsörjning inom samhällsviktig verksamhet vid avbrott och störningar. Avsnittet kommer även bedöma om planerna är tydligt kommunicerade till personal, om det genomförs övningar samt om lagerhållningen motsvarar beslutad återställningstid.

Det saknas beredskaps- och kontinuitetsplaner som tydligt klargör vilka åtgärder som ska vidtas vid en kris

I *Kontinuitetshantering Väsby Stöd och Omsorg (VSO)* finns ett avsnitt för "Handlingsplan", men denna del är relativt begränsad och specificerar inte klart vilka åtgärder som ska vidtas eller vem som ansvarar för respektive åtgärd. Vidare beskrivs vilka resurser som krävs för att upprätthålla verksamheten som vanligt. Däremot är det inte tydligt vilka specifika krav som ställs på de olika enheterna utifrån denna resurslista. Av intervjuer framgår dessutom att enheterna inte fullt ut har säkerställt en konkret planering och tillgång till nödvändiga resurser för att klara av att upprätthålla verksamheterna en längre tid. Vi noterar vidare att social- och omsorgskontoret ska ta fram en handlingsplan för arbetet, i enlighet med kommunens flerårsplan, för att förebygga de risker som identifierats. Åtgärderna ska implementeras i kontorens ordinarie verksamhets- och budgetplanering, vilket vi inte ser spår av. Det anges dock av intervjupersoner att arbetet med kontinuitetshantering och beredskap beaktas i budgetarbetet för 2025. Vi noterar vidare att verksamheten inte har en krisberedskapsplan i enlighet med Plan för kommunens arbete med krisberedskap och civilt försvar 2024-2027.

Varje boendeenhet är ansvarig för att skapa anpassade risk- och sårbarhetsanalyser som adresserar potentiella krisscenarier, med beaktande av de specifika lokala förhållandena. Analyserna är en del av kvalitetssystemet och är tillgängliga för all personal. Vi har granskat exempel på sådana analyser som behandlar situationer som vattenbrist och avbrott i nätverkstjänster, vilka beskrivs mer ingående i den fortsatta texten. Analyserna baseras på standardiserade mallar och är föremål för diskussion vid APT och under ledningsgruppens möten, som sker varannan vecka. Trots att beredskapsfrågor inte alltid är en stående punkt på mötesagendan, lyfts de ofta fram. Mötet med ledningsgruppen fungerar också som en arena för att lyfta fram och koordinera behov relaterade till beredskapen från de olika enheterna, och dessa behov kommuniceras vidare av områdeschefen till den överordnade kontorsledningsgruppen.

VSO har utvecklat en evakueringsplan för sina boendeenheter. Denna plan specificerar hur evakuering ska ske från en enhet till en annan inom kommunen, både under akuta förhållanden och för längre tidsperioder. Det saknas dock en konkret plan för hur verksamheten med kort varsel ska tillförsäkra nödvändiga praktiska resurser, så som transporter och personal för att hantera en evakuering. Detta har inte heller prövats vid en övning. Vid partiella elavbrott beslutar social- och omsorgskontorets samt VSOs krisledningsgrupp om evakuering.

Vi har även tagit del av en enhetsrutin för "*Prioriteringsordning*", vilken gäller för samtliga äldreboenden i egen regi. I rutinen redogörs för hur enheten ska arbeta vid reducerad personalstyrka. Den högsta prioriteringen vid en sådan situation är att säkerställa att samtliga brukare får sina mediciner, följt av mat och personlig hygien. Intervjupersoner lyfter utmaningen att vid en kris bibehålla personal. Vid en kris kommer extra personalresurser krävas för att upprätthålla den ordinarie verksamheten, om

vårdboendena inte får in personal i tillräcklig omfattning kommer inte den mest grundläggande vården för brukare kunna garanteras.

Enligt intervjupersoner finns en krispärm där beredskapsplanerna och evakueringsplanerna för hela social- och omsorgskontorets verksamhet finns samlade. Pärmerna finns både tillgängligt fysiskt på tre olika platser samt digitalt. En av pärmarna står i VSO lokaler. Pärmerna innehåller kontaktuppgifter, kontinuitetsplaner, kommunens krisplan och karta över boendeenheter.

Representanter från ledningsgruppen och beredskapsfunktionerna, tillsammans med säkerhetsenhetens personal, har deltagit i externa övningar, som exempelvis rör nödvattenförsörjning. Dessa övergripande övningar kompletteras dock inte av regelbundna interna övningar eller utbildningar inriktade specifikt på krisberedskap och kontinuitetshantering inom äldreomsorgen. Enligt uppgifter från intervjuade medarbetare sker det dock praktiska övningar på enhetsnivå som omfattar första hjälpen och brandsäkerhet. Vidare har kommunen anordnat utbildningen "När krisen kommer" för vårdpersonal, vilken täcker både teori och praktik. Det finns en kontinuerlig riskmedvetenhet inom verksamheten, trots det uttrycks en osäkerhet kring hur teoretisk kunskap om krisberedskap omsätts i konkreta handlingar vid en faktisk nödsituation. Dessutom finns det utmaningar relaterade till språkbarriärer och personalens förmåga att absorbera information på vårdboendena. Intervjupersonerna har framfört att beredskapscapaciteten inom äldreomsorgen har stärkts som en följd av erfarenheterna från pandemin, vilket innebär att verksamheten fick öva sin beredskap i skarpt läge. Pandemin bidrog även till att äldreomsorgsverksamhetens behov belystes för resten av kommunen.

Det pågår ett arbete inom kommunen gällande säkring av reservkraft

Enligt kontinuitetsplanen skulle ett elavbrott som varar flera timmar få omfattande konsekvenser, bland annat påverka vatten- och matförsörjning, trygghetslarm, kylförvaring av läkemedel och mat samt elektriska hjälpmedel.

Enligt kommunstyrelsens mötesprotokoll från 31 oktober 2022 har kommunledningskontoret fått i uppdrag att, tillsammans med social- och omsorgskontoret, utreda reservkraftslösningar för kommunens boenden, med återslag i juni 2023. Ingen formell återslag har skett till kommunstyrelsen, men minnesanteckningar från interna möten visar att social- och omsorgskontoret har kartlagt reservkraftsbehov och att kommunledningskontoret fortsätter att utforska frågan. Intervjupersoner från socialkontoret har dock inte mottagit ytterligare information om fortsatt arbete med reservkraft.

Säkerhetsenheten har slutfört en utredning för att identifiera kommunens reservkraftsbehov vid längre strömavbrott. Utredningen visar att det saknas skriftliga, etablerade procedurer för att upprätthålla verksamheten under akuta situationer, samt för hantering och ansvarsfördelning under normala förhållanden. Rapporten belyser behovet av reservkraft inom olika områden, inklusive social- och omsorgskontoret, och presenterar en uppskattning av kostnaderna för investering i reservkraft. Utredningen är överlämnad till kommunledningen men har inte återslagits till kommunstyrelsen.

För närvarande finns det inga ytterligare beslut från kommunstyrelsen eller omsorgsnämnden angående reservkraft.

I *Kontinuitetshantering VSO* angavs att om elen försvinner under en längre tid behövs reservkraft eller gasolkök/gasolvärmare (eller annat alternativ för matlagning och uppvärmning) till samtliga enheter/avdelningar i verksamheterna och tillagningsköket. Vid intervjuer samt i evakueringsplanen framgår att inga av VSOs boendeenheter eller tillagningsköket har tillgång till reservkraft.

Vi har granskat exempel på risk- och sårbarhetsbedömningar som utförts för boendeenheter i händelse av nätavbrott, där konsekvensanalyser har genomförts för både kortvariga (upp till 4 timmar) och längre (över 4 timmar) avbrott. Analysen tar hänsyn till tekniska konsekvenser av en kris, såsom att trygghetslarm blir obrukbara och att dörrar kan låsa sig. För att hantera dessa situationer föreslås åtgärder som ökad tillsyn av brukare och tillfällig förstärkning med extra personal. Det lyfts dock vid intervjuer att åtgärderna som föreslås förutsätter tillgång till personal vilket vid en kris ej kan garanteras.

Under intervjuer har det framkommit att det råder oklarhet kring vem som bär ansvaret för att tillhandahålla reservkraft till boendeenheterna. Säkerhetsenheten har stöttat social- och omsorgskontoret i att söka statsbidrag från Socialstyrelsen för att förbättra kommunens kapacitet för reservkraft. Det har påpekats att det är upp till de enskilda kontoren att avsätta budgetmedel för och genomföra installation av reservkraft på sina respektive boenden. Denna åtgärd har inte återspeglats i nämndens verksamhetsplan för 2024 eller i dess mötesprotokoll. Medarbetare inom äldreomsorgen pekar på att sådana investeringar kräver beslut på högre nivå och att processen för närvarande hanteras centralt.

Arbetet med att säkra vattenförsörjningen saknar viss struktur och uppföljning

Under 2023 deltog kommunen i en övning arrangerad av Livsmedelsverket med fokus på nödvatten³. Deltagare från både säkerhetsenheten och social- och omsorgskontoret var närvarande. Övningen blev startpunkten för utvecklingen av kommunens inventering av vattenbehovet vid en kris. Inventeringen innefattar en genomgång av vattenbehovet för varje kontor för att säkerställa drift av dess samhällskritiska funktioner. Intervjupersoner från säkerhetsenheten anger att inventeringen utgör behovet som kontoren själva bör kunna stå för till dess att kommunen upprättat logistik och distribution av nödvatten. Kontoren upplever däremot att det inte har en tydlig bild av vad de kan förvänta sig för central uppbackning samt vilken beredskap de förväntas ha på lokal nivå gällande vattenförsörjning.

I VSOs kontinuitethanteringsplan anges att varje enhet ska lagra 3-5 liter vatten per person per dygn, även till personalen. Det framgår dock inte hur många dygn respektive enhet ska lagra vatten för. I kontinuitethanteringsplanen framgår att verksamheten endast skulle klara en kortare period utan vatten och avlopp. Vi har inte tagit del av någon uppföljning som säkerställer att samtliga enheter lever upp till kraven på beredskap gällande vattenlagringen.

Representanter från VSO anger att boendeenheterna ska ha en beredskap för tre dagar utan ordinarie vattenförsörjning. Intervjupersoner från boendeenheter anger att det ska finnas en beredskap genom beställning av vattenflaskor för tre dagar. Tillagningsköket förvarar en del av vattenlagret. Vi har även tagit del av exempel på risk- och sårbarhetsanalyser vid vattenbrist från en boendeenhet, både för vattenbrist upp till 20-30 procent och för en situation med 100 procent vattenbrist. Vi noterar att riskanalyserna innehåller åtgärder som är centrerade kring inköp av olika artiklar för att hantera vattenbrist. Om det uppstår en kris som påverkar en större del av samhället kan även möjligheten att köpa in material (inklusive vatten) försvåras. Det finns inga tydliga direktiv för en sådan situation. Boendeenheterna ska även ha tillgång till vattendunkar för att hämta vatten från kommunala samlingspunkter vid en kris, det framgår dock att samtliga boendeenheter inte har den beredskapen.

Även i denna fråga förekommer viss oklarhet gällande ansvarsfördelning mellan central och lokal nivå, representanter för VSO anger att verksamheten är beroende av en central

³ Nödvatten är vatten som distribueras till konsumenter på annat sätt än via ledningsnätet, exempelvis i tankar. Nödvatten ska hålla samma kvalitet som dricksvatten.

planering för nödvatten och att det endast går att lagra mindre mängder lokalt. Säkerhetsenheten understryker att investeringen av förstärkt nödvattenbehållare ska respektive kontor bekosta och budgetera för, medan förvaring och distribution behöver koordineras centralt. Vi har inte sett spår av detta i nämndens verksamhetsplan för 2024 eller protokoll 2023-2024.

Kontinuitetsplaneringen gällande livsmedelsförsörjningen brister

Social- och omsorgskontoret har ett tillagningskök som levererar mat till kontorets verksamheter, äldreomsorg och daglig verksamhet. Köket levererar inte mat till andra kontors verksamheter eller privata utförare. Maten tillagas, förpackas och kyls ner i köket och levereras sedan till boendeenheter. Köket får leverans av livsmedel tre gånger i veckan och ligger tre dagar före i produktion och tillagning av mat. Det innebär att det alltid finns en "buffert" på tre dagars mat i köket. Därutöver finns ingen lagerhållning av livsmedelsvaror och köket har ingen handlingsplan eller beredskapsplan för sin verksamhet. Bufferten är endast beräknad på verksamheten i egen regi. Om tillagningsköket ställs inför en situation där antalet personer som behöver mat ökar under en kris, exempelvis på grund av kommunens geografiska områdesansvar enligt LEH och nämndens ansvar för att tillförsäkra en god verksamhet inom hela ansvarsområdet i kommunen⁴, finns det för närvarande varken kapacitet eller en förberedd plan för att hantera en sådan ökning. Det finns inget beslut eller riktlinje för hur länge köket ska kunna fortsätta producera mat vid en kris.

Livsmedelsavtalet mellan tillagningsköket och livsmedelsleverantör är begränsat då leverantören friskrivs från sina förpliktelser utan vite vid händelse som denna inte har råddighet över (force majeure).

Det framgår under granskningen att det finns en nulägesbeskrivning gällande *Krisberedskap måltider* som syftar till att lägga en grund för prioritering av fortsatt fördjupat arbete med beredskaps- och kontinuitetsplanering kopplat till kommunens måltidsverksamhet. Tillagningsköket bedriver inget aktivt arbete utifrån nulägesbeskrivningen.

Boendeenheterna har egna kök och viss möjlighet att laga mat på plats. Intervjupersoner anger att det finns en viss lagerhållning av livsmedel, exempelvis konserver och torra varor, i enlighet med kontinuitetsplanen. Det anges av intervjupersoner att boendeenheterna ska klara av livsmedelsförsörjningen till brukare under tre dagar, det framgår dock under granskningen att inte alla boendeenheter har den livsmedelsberedskapen på plats. Intervjupersoner anger att det finns begränsade möjligheter till lagerhållning av beredskapsvaror. Det finns ingen dialog mellan tillagningsköket och enhetscheferna gällande livsmedelsberedskapen. Det finns inga kontinuitetsplaner eller handlingsplaner för livsmedelsberedskapen lokalt på boendeenheterna.

Kommunikationen mellan tillagningsköket och säkerhetsenheten är begränsad men det finns en inplanerad utbildning från Livsmedelsverket som representanter från båda verksamheterna ska delta vid.

⁴ Oavsett om verksamheten bedrivs i kommunal eller enskild regi är det den ansvariga nämnden som ska försäkra sig om att verksamheten uppfyller kraven på god kvalitet. Nämnden kan alltså inte ursäktas en driftstörning under en kris med att det var det privata företaget som misskötte sin uppgift. Ur ett krisberedskapsperspektiv är det därför viktigt att kommunen ställer krav på att enskilda verksamheter säkerställer driften av ett äldreboende vid ett långvarigt strömavbrott.

Det finns inget centralt lager för förbrukningsvaror

Det finns inget centralt lager inom kommunen eller för kontorets verksamhet gällande förbrukningsvarorna, utan detta ska lagras på respektive boendeenhet. Det finnas en dialog inom kommunen gällande centrallager men i nuläget inget beslut. Intervjupersoner från social- och omsorgskontoret uttrycker ett behov av ett centralt lager men att ett sådant beslut behöver fattas av ledningen då det innebär en ytterligare kostnad. Intervjupersoner från boendeenheterna anger att boendeenheterna i nuläget har beredskap för den initiala perioden vid en kris.

4.1 Vår bedömning

Delfråga	Svar
<p>Har nämnden säkerställt ändamålsenliga beredskaps- och kontinuitetsplaner för att bibehålla el-, vatten- och livsmedelsförsörjning inom samhällsviktig verksamhet vid avbrott och störningar?</p> <ul style="list-style-type: none">▶ Är dessa tydligt kommunicerade till berörd personal?▶ Sker övningar för att testa kontinuiteten?▶ Motsvarar lagerhållning av nödvändigt material, livsmedel och bränsle beslutad återställningstid?	<p>Nej. Nämnden har inte säkerställt ändamålsenliga beredskaps- och kontinuitetsplaner för att bibehålla el-, vatten- och livsmedelsförsörjning inom samhällsviktig verksamhet vid avbrott och störningar. I avsnitt 3 gör vi bedömningen att det finns en tillräcklig risk- och konsekvensbedömning inom VSO, det vi dock saknar utifrån identifierade risker och konsekvenser är en tydligare plan på hur risker ska hanteras samt kopplingen till kontorets ordinarie verksamhets- och budgetplanering. Detta är en brist. Riskminimerande åtgärder och planer för hur verksamheten ska fungera vid en större störning är begränsade i sin utformning och ger inget tydligt stöd för verksamheten om vilka initiativ som ska tillämpas. Samma brist återfinns även i VSOs evakueringsplan där det inte tydligt redogörs för den praktiska hanteringen gällande logistiken kring transporter och personalresurser som behövs för att genomföra en evakuering effektivt. Verksamheten saknar vidare en krisberedskapsplan vilket är en brist.</p> <p>Det genomförs inga regelbundna övningar eller utbildningar inom krisberedskap för att testa kontinuiteten.</p> <p>Det råder osäkerhet kring hur ansvaret ska fördelas mellan den lokala och den centrala nivån när det gäller att vidta mer omfattande riskminskande åtgärder för att förbättra kapaciteten och beredskapen. Det finns skilda uppfattningar mellan Säkerhetsenheten och representanter från VSO angående vem som bär ansvaret för att genomföra dessa åtgärder, exempelvis när det gäller implementering av reservkraft. Intervjuade personer har olika syn på var beslut om finansiering bör fattas. Vi noterar att uppdraget att utreda reservkraftslösningar inte har återrapporterats till kommunstyrelsen inom tidsfristen, vilket är av vikt för att beslut ska kunna fattas.</p> <p>En klar och tydlig ansvarsfördelning är avgörande för att beredskapsarbetet ska kunna utvecklas och skötas på ett effektivt sätt. Varje nämnd och dess förvaltning har ett ansvar att upprätthålla sin verksamhet i enlighet med gällande regler, även under perioder av förhöjd beredskap. Denna ansvarsfördelning stärks ytterligare av ansvarsprincipen, som fastslår att den som ansvarar för en verksamhet under normala omständigheter även ska göra det under en kris.</p> <p>För att effektivt kunna hantera en kris krävs det en väl genomtänkt beredskapsplanering som också omfattar kontinuitetsplanering för kritiska resurser som el, vatten och livsmedel. Detta inkluderar att vidta åtgärder i den utsträckning det är möjligt eller att begära</p>

finansiering för investeringar som kan vara av kommunövergripande karaktär, såsom större investeringar i reservkraft eller lagerlokaler.

VSO och kommunen i stort saknar ett centralt förråd för förnödenheter, och möjligheterna att lagra nödvändiga varor direkt vid boendeenheterna är begränsade. Det finns ingen central kontroll av att boendeenheterna upprätthåller den rekommenderade tre dagars beredskapen, till exempel när det gäller livsmedel och dagvatten. Trots att vi inte kan verifiera denna beredskap genom dokumentation, uppger alla intervjupersoner att den existerar. Köket, som spelar en viktig roll i VSOs livsmedelsförsörjning, har varken lager för krissituationer eller en egen kontinuitetsplan. Det är därför av stor vikt att stärka dessa delar för att säkerställa en robust livsmedelsberedskap.

5. Privata utförare av äldreboenden

Syftet med avsnittet är att bedöma om det finns krav på el-, vatten- och livsmedelsförsörjning med i avtal med upphandlade leverantörer.

Det finns vissa krav på beredskap i avtal men dessa berör inte specifikt el-, vatten- och livsmedelsförsörjning

I Socialstyrelsens slutredovisning *Stärkt beredskap inom kommunal hälso- och sjukvård och socialtjänst* anges att det finns behov av att krisberedskap i större utsträckning säkerställs vid upphandlingar och avtal mellan kommun och privata utförare av vård- och omsorg. Upphandlingsansvariga inom kommunal hälso- och sjukvård och socialtjänst kan i större utsträckning behöva beakta krisberedskapsperspektivet i upphandlingar och avtal mellan kommunen och privata aktörer som utför vård och omsorg. Detta för att säkerställa att patienter och brukare under kommunens ansvar får vård och omsorg även under samhällsstörningar. Exempelvis kan avtalen behöva omfatta krav på kontinuitetsshantering, robusthet, personalplanering och gemensamma övningar.

Upplands Väsby upphandlar privata utförare av äldreboenden enligt lagen om valfrihet (LOV). Kommunen har fyra privata äldreboenden och tre i egen regi. Det anges att de privata och kommunala boendena har ungefär samma beläggning.

Vi har granskat ett urval av kommunens avtal med privata aktörer. Vi noterar att det i flera avtal finns krav på en lokal kris- och katastroforganisation. Utföraren ska vid en kris vara införstådd och åta sig att följa kommunens anvisningar om en krissituation uppstår. Utföraren ska även vid behov delta i kris- och katastrofövningar. Utföraren ska också ha en egen krisplanering vid exempelvis händelse av brand, elavbrott, vattenskador och andra oförutsedda händelser. Utföraren ska samarbeta med andra aktörer och kommunen gällande förebyggande arbete, beredskap och kris. I avtal finns även krav på att utföraren ska ha skyddsmaterial för åtminstone två månader i lager. Intervjupersoner anger vidare att det finns en förväntan på de privata utförarna att upprätthålla ordinarie verksamhet under en kris i ca tre dagar, men detta framgår inte uttryckligen i avtalen.

Kommunen följer upp de privata utförarna löpande under ett verksamhetsår. Det framgår att kontinuitetsplaner från utförarna regelbundet diskuteras och samlas in, dock inte på årlig basis, och att kris- och beredskapsfrågor är en fast punkt på agendan vid utförarmöten. Det arrangeras inga särskilda gemensamma övningar eller utbildningar i kris- och beredskapshantering. Under perioden 2023-2024 har kommunen erbjudit privata aktörer möjlighet att söka bidrag för att stärka personalens kompetens inom beredskap. Vid upphandling av en ny utförare går kommunen igenom viktiga styrdokument som aktören ska förhålla sig till, inklusive kris- och beredskapsprocedurer, men ytterligare åtgärder för att höja medvetenheten om kommunens riktlinjer och rutiner vidtas inte.

I ett av avtalen för äldreboende finns en Force majeure friskrivning som innebär att den privata utföraren kan avskriva sig ansvar vid händelser utanför leverantörens kontroll, exempelvis krig, utan att bli skadeståndsskyldiga. Intervjupersoner anger att en sådan friskrivning inte kommer inkluderas i nya avtal.

Representant för säkerhetsenheten anger att det pågår ett arbete med att se över avtalen med de privata utförarna men att ökade krav i avtalen också resulterar i ökade kostnader för tjänsten. Det är vidare verksamheterna som har beslutsrätt om vad som ska inkluderas i avtalen och som behöver ta höjd för eventuella ökade kostnader i sin budget. Intervjupersoner från social- och omsorgskontoret anger att det förs en diskussion om kraven som ställs på privata utförare gällande reservkraft. Det är ett krav som ökar

kostnaden för utföraren och därav på tjänsten. Det finns ännu inga krav på att den privata utföraren ska kunna säkerställa en elförsörjning vid ett elavbrott.

5.1 Vår bedömning

Delfråga	Svar
Finns krav på el-, vatten- och livsmedelsförsörjning med i avtal med upphandlade leverantörer?	Nej. Kommunen har infört krav på krisorganisation och förväntar sig att utförarna följer kommunens riktlinjer vid kriser, deltar i övningar och har egna krisplaner. Även om detta är positivt, finns det utrymme för förbättringar, särskilt gällande regelbunden uppföljning och övningar i krisberedskap. Kommunens initiativ att erbjuda bidrag för beredskapsutbildning är ett steg i rätt riktning, men en mer strukturerad ansats kan behövas. Dessutom är det viktigt att framtida avtal reflekterar en balans mellan kostnader och nödvändigheten av en robust beredskap, vilket diskussionen om reservkraft visar. Sammantaget indikerar kommunens nuvarande praxis en strävan efter att stärka beredskapen, men det krävs fortsatt arbete för att uppnå en omfattande och effektiv krisberedskap som inkluderar perspektiven el-, vatten- och livsmedelsförsörjning. Kommunens egna riktlinjer som de privata utförarna ansvarar för att förhålla sig till ger inga tydliga indikationer kring beredskapsnivån gällande el-, vatten- och livsmedelsförsörjningen som kan ersätta/komplettera tydliga krav i avtal. Det finns även ett behov av att utveckla och implementera riktlinjer för att säkerställa att viktig information om beredskap och kontinuitetshantering inkluderas i framtida uppföljningar.

6. Uppföljning av kontinuitetshanteringsarbetet

Syftet med avsnittet är att bedöma om omsorgsnämnden säkerställt en regelbunden uppföljning av arbetet med kontinuitetshantering.

Det saknas en regelbunden uppföljning av kontinuitetsarbetet

I en genomgång av omsorgsnämndens protokoll 2023-2024 framgår det att frågor rörande krisberedskap inte diskuterats. Det finns inga anteckningar eller diskussionspunkter som direkt adresserar beredskapsplaner, krisledningsförfaranden eller strategier för att hantera oväntade händelser som kan påverka omsorgsverksamheten. Intervjupersonerna har meddelat att beredskapsrelaterade ämnen kan komma upp till diskussion under avstämningar med nämndens ordförande. Det har även förekommit diskussioner inom nämnden om tillagningskökets roll i beredskapen för äldreomsorgsverksamheten, något som framgår av protokollen från 2023. Dock framstår sambandet mellan diskussionen och verksamhetens faktiska beredskapsplanering som oklart.

I omsorgsnämndens *Verksamhetsberättelse för 2023* framkommer det att uppföljningen av beredskapsarbetet är begränsad. Den enda referensen till beredskap finns i internkontrollplanen samt i det specifika uppdrag som rör utredning av behovet av reservkraft. Detta indikerar att en systematisk och integrerad uppföljning av beredskapsarbetet inom nämndens övriga verksamhetsområden saknas. I internkontrolluppföljningen för 2023 framgår att kontinuitetsplanen har uppdaterats och presenterats i ledningsgrupperna och på arbetsplatsträffar (APT) under året. Handlingsplaner vid el-, nät-, och vattenavbrott har också uppdaterats och presenterats på APT under året. Det finns ingen tydlig redogörelse för hur beredskapsplaner testas, utvärderas eller uppdateras, och det är oklart hur nämnden säkerställer att beredskapsåtgärder är effektiva och aktuella.

Vi har tagit del av *Årsrapport år 2023 - Upphandling och verksamhetsuppföljning* som återspeglar till nämnd årligen. Rapportens huvudsyfte är att kontrollera att de olika verksamheterna, både privata och interna, uppfyller de kvalitetskrav som specificeras i avtal och överenskommelser, samt att rapportera om resultat och identifiera möjliga områden för förbättring till omsorgsnämnden. Det framkommer i rapporten att det finns utrymme för förbättring hos vissa enheter när det gäller att proaktivt genomföra risk- och konsekvensanalyser. Rapporten innehåller dock inte någon detaljerad information om hur enheterna hanterar beredskap och kontinuitetshantering.

I en översyn av ett urval av kvalitetsuppföljningar av boendeenheter från 2022 noteras att områdena beredskap och krisarbete inte alltid tydligt reflekteras i uppföljningsprocesserna.

I omsorgsnämndens verksamhet pågår en löpande dialog och uppföljning av beredskapsarbetet, vilket visar på en medvetenhet om vikten av att vara förberedd för oförutsedda händelser. Trots detta framträder en tydlig brist på struktur i hur denna uppföljning genomförs. Dialogen kring beredskap tycks ske ad hoc utan en fastställd plan eller tydliga riktlinjer. Det saknas standardiserade processer för att dokumentera, utvärdera och kontinuerligt förbättra beredskapsåtgärder.

6.1 Vår bedömning

Delfråga	Svar
Har omsorgsnämnden säkerställt en regelbunden uppföljning av arbetet med kontinuitetsshantering?	<p>Nej. Omsorgsnämnden har inte säkerställt en regelbunden uppföljning av kontinuitetsarbetet. Bristen på omfattande uppföljning kan innebära en risk för att nämnden inte har en tillräcklig bild av verksamhetens förmåga att hantera kriser och störningar, och därmed inte kan vidta tillräckliga riskreducerande åtgärder., För att stärka beredskapsarbetet och göra det mer robust är det viktigt att nämnden agerar mer proaktivt i arbetet med kontinuitetsshantering, vilket inkluderar regelbundna övningar, utvärderingar och uppdateringar av beredskapsplaner.</p> <p>Vår bedömning är att omsorgsnämndens verksamheter inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att säkerställa kontinuitet och kvalitet i omsorgstjänsterna vid kris. framtida verksamhetsplanering.</p>

Upplands Väsby kommun den 11 juni 2024

Madeleine Gustafsson
Verksamhetsrevisor

Sara Jansson
Verksamhetsrevisor

7. Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ Säkerhetschef
- ▶ Chef för äldreomsorgen egen regi
- ▶ Utvecklingsledare VSO
- ▶ Guldvivans enhetschefer
- ▶ Brobackens enhetschefer
- ▶ Kökschef vid tillagningsköket
- ▶ Omsorgsförvaltningens chef
- ▶ Tillförordnad socialchef
- ▶ MAS (kompletterande intervju efter faktakontroll)

Dokument

- ▶ Flerårsplan med budget 2024-2026 inklusive bilagor
- ▶ Strategi för krisberedskap och civilt försvar
- ▶ Risk- och sårbarhetsanalys Upplands Väsby 2024
- ▶ Reservkraftsutredning
- ▶ Nödvattenbehov kartläggning
- ▶ Nulägesbeskrivning av krisberedskap inom måltidsverksamheten
- ▶ Årsredovisning 2023 Upplands Väsby kommun
- ▶ Omsorgsnämndens protokoll 2023-2024
- ▶ Omsorgsnämndens verksamhetsberättelse 2023
- ▶ Omsorgsnämndens verksamhetsplan 2024
- ▶ VSO handlingsplan 2023
- ▶ VSO Evakueringsplan 2024
- ▶ VSO Kontinuitetshanteringsplan
- ▶ Minnesanteckningar från reservkraftsmöten
- ▶ Rutin för prioriteringsordning
- ▶ Urval av risk- och sårbarhetsanalyser från boendeenheter gällande vattenbrist och nätverksavbrott
- ▶ Urval av handlingsplan för boendeenheter gällande riskläge
- ▶ Rutin VSO första hjälpen och krisstöd
- ▶ Kvalitetsuppföljningar av ett urval av vårdboenden för 2022
- ▶ Urval av avtal med privata aktörer
- ▶ Årsrapport år 2023 - Upphandling och verksamhetsuppföljning
- ▶ Exempel på Kvalitetsberättelser från privata utförare